

bejártam. A vár területe legelő volt. A vakondtúrásokban és a rókalyukak kikotort földjéből őskori és középkori cserepeket, néhány téglatöredéket és habarcsdarabokat gyűjtöttem. A peremeken, elsősorban a Ny-i, ÉK-i és DK-i oldalon, sok a paticstöredék.

MIKLÓS ZSUZSA

246. Százhalombatta, Földvár
(MRT 7. k. 27/2. sz. lh.)
(Pest megye) B

2001. július 31. és szeptember 10. között folytattuk az 1998-ban megkezdett mintegy 6 m vastag rétegsorral rendelkező bronzkori tell telep további feltárását a 20×20 m-es szelvényünkben.

Módszertanilag az objektumokból továbbra is rostálunk minden kihordott földmennyiséget: feltöltésből illetve objektumok közötti felületből mintavételszerűen csupán egy talicskányit (50 l). Az iszapolásra szánt földmintákat szisztematikusan, minden négyzetből valamint minden objektumból meghatározott mennyiségben vetünk fel és iszapoltunk ki.

A szelvény É-i oldalán a tavalyi urnamezős házrészlet alatt, részben tőle K-re, egy jól átégett objektum omladékát találtuk meg. Az omladék helyenként 25–35 cm vastag volt. Elbontása közben többszörös lesározást és rengeteg kisebb cölöplyukat találtunk, melyek közül néhány egy kisebb osztófalhoz tartozott. A többi valószínűleg belső szerkezeti elem, amelyekben a cölöp- illetve karólyukakok kívül más nem volt megfogható. Az objektumnak csupán D-i oldala (2 m szélességben) esik a szelvénybe.

A szelvény K-i oldalán tovább mélyítettük a szelvényt és több összeomlott, átégett építménymaradvány omladéktöredékét sikerült megfogni. A szelvényfal DK-i részében egy kitapasztott, de át nem égett kemence szerkezetét találtuk meg. Tőle D-re egy nagy, kevert anyagú gödröt bontottunk ki, amelyből egy agancsból faragott díszített lószerszámgomb került elő. A szelvény középső részén, az egykori „központi” letapasztott lejtős munkafelület alatt, vastag feltöltést bontottunk, amelyben néha kisebb területű letaposott munkafelületeket tudtunk megfogni. Némely esetben ezekhez a felületekhez kisebb tüzelési helyek is tartoztak.

Szelvényünk Ny-i felében egy valószínűleg késő bronzkori áldozógödröt találtunk. A gödör nagyon sekély volt, teteje vastagon (15–20 cm) tömve volt átégett omladékkal, alatta számos teljes edényt tudtunk kibontani. A gödör legalján néhány igazán kivételes csontszerszám került elő.

Munkatárs: Vicze Magdolna. Konzulens: Szabó Miklós.

Az ásatáson részt vettek Berzsényi Brigitta, Kreiter Attila, Judith Rasson, Joanna Sofaer Derevenski, Guba Szilvia régészek, Füköh Dániel, Knippl István, Horváth Antónia szegedi, Nyíri Borbála, Jeney Rita, Mészáros Krisztina budapesti, Orbán Mihály, Ráduly Zoltán miskolci, Kovács Gabriella gödöllői, valamint 8 Southamp-

ton-i, 2 Durham-i és 6 svéd régészhallgató. Az ásatást meglátogatta: Kristian Kristiansen (Göteborg Univ.), Marie-Louise Sørensen (Cambridge), Gilian Wallace (Durham Univ.).

POROSZLAI ILDIKÓ

247. Százhalombatta, Szőlőskert
(Pest megye) B

A 2001. évi terepbejárás szorosan kapcsolódott az 1999-ben megkezdett terepbejárás kutatáshoz. A célkitűzés az volt, hogy részletesen megismerjük a százhalombattai bronzkori földvárral egyidős különböző típusú lelőhelyeket egy kisebb, geográfiailag összefüggő területen, a Benta-völgyben.

Az 1999-es szélesebb körű vizsgálódás után idén egy koncentráltabb vizsgálódást végeztünk. Az október 27-től november 3-ig tartó munkánk során megkerestük a százhalombattai Földvárhoz térben legközelebb fekvő település nyomait. Ezt a Földvártól kb. 1 km-re Ny-ra egy horhos és egy kis liget-erdő mellett találtuk meg. Mint kiderült, a lelőhely még nem ismeretes, és az MRT-ben sem szerepel. Miután mikro-regionális kutatásaink egyik fő kérdése a bronzkori telepek mérete, szerkezete és ezeknek az egymáshoz való viszonya, úgy döntöttünk, hogy ezt az új lelőhelyet részletes felszíni kutatással vizsgáljuk meg. A település kiterjedésének és méretének meghatározása után 3 db 10 m széles tengelyt jelöltünk ki, melyek közül az egyik hosszában szeli keresztül a lelőhelyet, a másik kettő erre merőlegesen keresztben helyezkedik el. Ezekben a sávokban összesen 27 db 10×10 m-es négyzetet tűztünk ki, melyek területéről minden egyes leletet bemértünk és mm-papíron feltüntettünk. A felszíni leletanyag szóródásának struktúráját dokumentáltuk, amit a későbbiekben összehasonlítottunk egyrésztől más lelőhelyek hasonló felmérésével, valamint az itt tervezett ásatás eredményeivel.

Kijelöltünk továbbá a 27 db 10×10 m-ben 10 db 1×1 m-es kisebb négyzetet, amiket a felszíni szóródás variációinak figyelembe vételével választottunk ki. Ezekben az 1×1-esekben átrostáltuk a felső humusz réteget. Két kérdésre keressük a választ. 1. Milyen vastag a kultúrreteg és milyen mélységben jelentkezik az altalaj? 2. Van-e összefüggés a felszíni és a felszín alatti régészeti anyag mennyisége között? Ez a kérdéssor természetesen a későbbi ásatás során tovább fejleszthető.

A terepbejárásnak tehát három jelentős eredménye volt. Első: találtunk egy eddig ismeretlen lelőhelyet, amit Százhalombatta-Szőlőskert néven dokumentáltunk. Második: megtaláltuk a bronzkori tell-hez legközelebb eső első „szatelit-telepet”. Harmadik: őskori lelőhelyek szempontjából új módszert alkalmaztunk a felszíni és felszín közeli régészeti anyag dokumentálásában.

Résztevők: Nyíri Borbála, Jeney Rita, Kovács Gabriella, Füköh Dániel, Knippl István, Berzsényi Brigitta, Tétényi Csaba, Ondrejó Mihály egyetemi hallgatók.

VICZE MAGDOLNA